

Oleśnica, 30.10.2006 r.

dr Marek Nienaltowski

.....
56-400 Oleśnica

.....
marek@nienaltowski.net

Ministerstwo Spraw
Wewnętrznych i Administracji
Sekretariat Komisji Heraldycznej
ul. Wspólna 2/4, 00-529 Warszawa,

W związku z przekazaniem do Komisji Heraldycznej MSWiA mojego listu do Wojewody Dolnośląskiego, dotyczącego prośby o unieważnienie § 2 Uchwały nr XL/309/2006 Rady Miasta Oleśnicy z dnia 28 kwietnia 2006 r. w sprawie herbu, barw, flagi i hejnału Miasta Oleśnicy – informuję, że w razie potrzeby jestem gotów do udzielenia szczegółowych wyjaśnień.

Jednocześnie informuję, że cała moja wieloletnia, bezskuteczna niestety, walka o prawidłowe przedstawienie herbu i prawidłowe zawieszanie flagi miasta jest przedstawiona na mojej stronie internetowej¹.

Problem z herbem Oleśnicy powstał najprawdopodobniej na skutek niepełnego uzasadnienia heraldyczno-historycznego wysłanego przez UM Oleśnicy do Komisji Heraldycznej MSWiA (nie mogę ocenić jaki zakres informacji wysłano, gdyż wszystkie działania UM odbywały się w tajemnicy). Sądzę że gdyby UM skonsultował się ze znawcami historii i heraldyki oleśnickiej i zawarł ją w wysłanym uzasadnieniu, wówczas opinia Komisji Heraldycznej AP/78-45/(10/05/06/AMi KH-1069/EK, mogłaby być inna. Szczególnie dotyczy to zalecenia Komisji Heraldycznej o ograniczeniu używania „udostojnionej” wersji herbu.

Opinia ta została oparta na artykule prof. M. Haisiga z sesji popularno-naukowej z 1985 roku. Autor tylko wspomina o dwóch znanych przykładach przedstawienia udostojnionych herbów z XVI w. (znana wersja cz-b z 1593 r. i kolorowa z 1597 r.) i nie próbował przeprowadzić analizy początków ich używania w mieście. Prof. M. Haisig napisał również, że Oleśnica nie otrzymała cesarskiego ani królewskiego przywileju herbowego. Dr hab. W. Strzyżewski w swojej książce przytacza informacje, że to książęta nadawali herby nowym miastom (np. Złotemu Stokowi -1491 r. i Srebrnej Górze - 1540 r.) w księstwie ziebickim i potem ziebicko-oleśnickim za czasów panowania w naszym mieście Podiebradów. Także i oni wzorem innych książąt (książę Karniowa) mogli nadać dyplomem udostojniony herb Oleśnicy. Trudno sobie wyobrazić, aby mieszczanie oleśniccy, w mieście rezydencjalnym książąt sami udostojnili herb, a książęta kazali go wieszać obok swoich herbów na bramach miasta i na ratuszu. Musiało to się odbyć z zachowaniem ówczesnych procedur. Nawet jeśli ta teza nie jest udokumentowana źródłowo (archiwa książęce z zamku zaginęły podczas wojny) – to ponad 400 letnia tradycja jego używania mogłaby być zachowana. Nikt ze znanych niemieckich autorów piszących o Śląsku lub ziemi oleśnickiej nie kwestionował prawego pochodzenia herbu Oleśnicy. Nie są znane żadne wydawnictwa oleśnickie z okresu do 1945 r., w których o tym fakcie kiedykolwiek wspomniano. Jednocześnie analiza herbów Oleśnicy wskazuje, że herb udostojniony mógł powstać znacznie wcześniej niż pojawiła się pierwsza jego znana nam wersja.

---

¹ <http://www.olesnica.nienaltowski.net/herbOlesnicy.htm>

Zawiera ona bowiem w klejnocie znak Piastów wrocławskich, a może raczej oleśnickich, którzy przestali panować w Oleśnicy w 1492 r.

Według mnie, jest mało prawdopodobne, że w 1989 r. w projekt opracowania nowego rysunku herbu „udostojnionego”, (którego rysunek i opis kwestionuję) byli zaangażowani heraldycy (na co powołuje się UM). Wg mojej wiedzy prof. M. Haisig jedynie cztery lata wcześniej wygłosił odczyt na temat herbu i nie odniósł się do projektu herbu Oleśnicy (napisano o tym w wstępie do Zapisków Oleśnickich nr 1 z 1992 r.). Czyli projekt herbu powstał poprzez błędne jego przerysowanie przez oleśnickiego rysownika, nie posiadającego żadnego doświadczenia heraldycznego i bez konsultacji heraldyków (co udokumentowałem na swojej stronie WWW²).

Chciałbym również zaznaczyć, że w piśmie do Wojewody Dolnośląskiego nie kwestionuję błędów w przyjętym herbie uproszczonym, chociaż i to należałoby uczynić. Przyjęty żółty (złoty) kolor wstęgi jest niezgodny z tradycją historyczną herbów miast używających w swoich herbach orła św. Jana. Wstęga ta, jako przedstawienie kartki z biblii, miała w herbach przedwojennych Oleśnicy oraz w okresie do 1989 r. kolor biały. Wskazuje na to również herb biskupa Pomezanii, Kisielic i najwcześniejszy herb Paczkowa, w których godłem był/jest orzeł św. Jana. Tą opinię wyraził również prof. M. Haisig w swojej opinii³ z 1974 roku na temat uproszczonego herbu Oleśnicy istniejącego do 1989 r. Ale jak sądzę, nie została ona wysłana do Komisji Heraldycznej, gdyż nie pasowała UM do ich stosowanej obecnie błędnej koncepcji kolorystycznej tego herbu. Dlatego też i Komisja Heraldyczna nie znając tej opinii – nie zakwestionowała błędnego koloru wstęgi herbu.

Być może, mój list nabierze innego znaczenia, jeśli poinformuję o rażącej niedbałości władz Oleśnicy w stosunku do herbów zatwierdzonych 28 kwietnia 2006 r. na podstawie pozytywnej opinii Komisji Heraldycznej. Np. używa się herbu uproszczonego o innych kolorach niż w herbie wysłanym do Komisji Heraldycznej i który zatwierdziła RM, i niekiedy przedstawia go w nieproporcjonalnych wymiarach. Godło – orzeł św. Jana w herbie uproszczonym ma inne kolory niż w herbie miasta. Rysunek orła w herbie umieszczonym przed wejściem do UM urąga wszelkim zasadom przedstawiania w rysunku godeł tego rodzaju. Opisałem to także na stronie WWW⁴.

Pomimo długiego czasu jaki upłynął od daty przyjęcia uchwały – mieszkańcy Oleśnicy nie mogą zapoznać się z przyjętymi symbolami miasta – nie wydano ich w formie drukowanej (jak to zrobiono po 1989 r.), ani nawet nie umieszczono na stronie internetowej UM, jak to czynią inne miasta. Świadczy to także o braku szacunku dla symboli miasta przez jego władze.

Szkoda, że Komisja Heraldyczna nie może wpływać na właściwe użytkowanie już zatwierdzonych herbów. Nie powinno tak być, że po ok. 700 latach stosowania herbu uproszczonego miasta – miał on obecnie postać i zasady użycia odbiegające od normy.

Mam nadzieję, że Komisja Heraldyczna po zapoznaniu się z moimi uzupełnieniami do uzasadnienia historyczno-heraldycznego, które w postaci niekompletnej przysłał UM Oleśnicy, przekaże Wojewodzie Dolnośląskiemu opinię sugerującą poprawienie (przerysowanie) rysunku herbu miasta Oleśnica przez doświadczonego heraldyka.

Z poważaniem

---

² http://www.olesnica.nienaltowski.net/Prace_nad_herbem.htm

³ <http://www.olesnica.nienaltowski.net/Haisig-opinia.htm>

⁴ http://www.olesnica.nienaltowski.net/herb_uproszczony_Olesnicy.htm